

Svet
Evropske unije

Bruselj, 23. maj 2023
(OR. en)

9675/23

ESPACE 23
CFSP/PESC 754
CSDP/PSDC 405
TRANS 202

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	23. maj 2023
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	8962/23
Zadeva:	Pravična in trajnostna raba vesolja – <i>sklepi Sveta (odobreni 23. maja 2023)</i>

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o pravični in trajnostni rabi vesolja, ki jih je Svet sprejel na 3949. seji 23. maja 2023.

Sklepi Sveta o pravični in trajnostni rabi vesolja

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB OPOZARJANJU na:

- A. sklepe Sveta o pristopu EU k upravljanju vesoljskega prometa z dne 10. junija 2022¹, v katerih je predlagano, da se pri sedanjem delu na ravni EU in pripravi prispevkov EU za mednarodne razprave upošteva delovna opredelitev upravljanja vesoljskega prometa iz skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 15. februarja 2022 z naslovom „Pristop EU k upravljanju vesoljskega prometa – prispevek EU za reševanje svetovnega izziva“²;
- B. poročilo predsedstva o upravljanju vesoljskega prometa z dne 4. novembra 2021³ kot etapo v časovnem načrtu, ki ga je potrdil Svet, v katerem je poudarjeno, da je treba nujno oblikovati pristop EU k upravljanju vesoljskega prometa, pri tem pa spoštovati pristojnosti držav članic in njihovo namero, da bodo še naprej pristojne za razvoj, nadzor in izvrševanje pravil upravljanja vesoljskega prometa, v skladu s Pogodbo o delovanju Evropske unije;
- C. skupni prispevek EU o izvajanju smernic Odbora ZN za miroljubno rabo vesolja za dolgoročno trajnostnost dejavnosti v vesolju⁴ –

¹ 10071/22.

² JOIN(2022) 4.

³ 13407/21 + COR1.

⁴ Dokument A/AC.105/C.1/2023/CRP.12 je na voljo na https://www.unoosa.org/res/oosadoc/data/documents/2023/aac_105c_12023crp/aac_105c_12023crp_12_0_html/AC105_C1_2023_CRP12E.pdf.

1. PRIZNAVA, da je vesolje skupna globalna dobrina, ki jo lahko vse države brez diskriminacije raziskujejo in uporabljajo na podlagi enakosti in v skladu z mednarodnim pravom⁵, ter POUDARJA pravico do svobodne, pravične in miroljubne uporabe vesolja ter dostopa do njega v korist vseh narodov, ne glede na stopnjo njihovega gospodarskega ali znanstvenega razvoja ali raven vesoljskih zmogljivosti; POUDARJA, da bi morala pravična in trajnostna raba vesolja zadovoljiti potrebe sedanjosti, ne da bi ogrozila zmožnost prihodnjih generacij, da zadovoljijo svoje potrebe;
2. PRIZNAVA, da so vesoljska tehnologija, podatki in storitve postali nepogrešljivi v vsakdanjem življenju Evropejcev in Evropejk in s tem gonilo tehnološkega razvoja in inovacij, saj ustvarjajo zaposlitvene priložnosti in gospodarsko rast, povečujejo evropsko konkurenčnost, podpirajo zeleni in digitalni prehod, varujejo EU in njene državljane in državljanke ter krepijo odpornost in varnost EU;
3. PRIZNAVA, da posamezne tirnice satelitov, zlasti nizke zemeljske tirnice, hitro postajajo preobremenjene in nevarno območje zaradi vse večje količine zelo hitro premikajočih se vesoljskih predmetov, kot so odpadki in sateliti, vključno s tistimi, s katerimi ni mogoče manevrirati, kar ogroža sedanje in prihodnje možnosti za uporabo vesolja in dostop do njega; OPOZARJA, da že tako rekordno število predmetov v vesolju hitro narašča in predstavlja neposredno tveganje za varne in trajnostne prometne in vesoljske dejavnosti v tirnicah; POUDARJA, da se bo – pod sedanjimi pogoji – s prihodnjimi vesoljskimi dejavnostmi količina odpadkov še povečala, ter UGOTAVLJA, kako pomembne so zmogljivosti za spremljanje satelitov in vesoljskih odpadkov ter za preprečevanje trkov in omogočanje varnega dostopa do vesolja in vračanja iz njega;
4. POZIVA države članice in Komisijo, naj pospešujejo izvajanje blažilnih ukrepov, da bi čim bolj zmanjšali prihodnje vesoljske odpadke in spodbudili raziskovalne dejavnosti v zvezi s sanacijo odpadkov, da bi obvladali obstoječo količino odpadkov in hkrati okrepili evropsko konkurenčnost;

⁵ Predvsem Pogodba o načelih delovanja držav pri raziskovanju in uporabi vesoljskega prostora, vključno z Luno in drugimi nebesnimi telesi z dne 27. januarja 1967.

5. POTRJUJE, da so dejavniki, kot so varnost, zaščita in trajnostnost, bistveni za doseganje pravične in trajnostne rabe vesolja; PONOVRNO POUDARJA potencial in pomen pristopa EU k upravljanju vesoljskega prometa v skladu s sklepi Sveta o pristopu EU k upravljanju vesoljskega prometa; POZDRAVLJA krepitev zmogljivosti s prispevkom konzorcija za nadzor in spremljanje v vesolju (konzorcij SST EU) in novoustanovljenega partnerstva EU za nadzor in spremljanje v vesolju v sodelovanju z Agencijo EU za vesoljski program, pa tudi pobude, na primer za sodelovanje na svetovni ravni za zagotavljanje varne, zanesljive in trajnostne uporabe vesolja;
6. SPODBUJA Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami in po potrebi z visokim predstavnikom preuči zahteve za zagotovitev varnih, zaščitениh in trajnostnih vesoljskih dejavnosti, pri čemer naj po potrebi upošteva varnostne in obrambne vidike, ki jih morajo spoštovati vsi ponudniki satelitskih storitev, ki ponujajo storitve EU ter njenim državljanom in državljkam, hkrati pa krepi evropsko konkurenčnost, med drugim z izmenjavo primerov dobre prakse med državami članicami in z dejavnostmi za krepitev zmogljivosti;
7. POZIVA Komisijo, naj izmenjuje mnenja z državami članicami in preuči možnosti za ukrepe za spodbujanje ponudnikov satelitskih storitev k uporabi pravno nezavezujočih instrumentov, pripravljenih na nacionalni ali mednarodni ravni, za pospeševanje trajnostne rabe vesolja;
8. POZIVA države članice in Komisijo, naj izmenjujejo najboljše prakse v zvezi z uvedbo licenc, varnostnimi postopki in ukrepi za zagotovitev trajnostne rabe vesolja v skladu z nacionalno vesoljsko zakonodajo, da bi med državami članicami EU dosegli enotne pristope, tudi s pomočjo nabora orodij, predvidenega v skupnem sporočilu „Pristop EU k upravljanju vesoljskega prometa – prispevek EU za reševanje svetovnega izziva“;

9. PRIZNAVA, da je treba upoštevati učinke svetlobnega onesnaževanja in elektromagnetnih motenj, ki jih povzročajo zlasti satelitske konstelacije, ter sprejeti blažilne ukrepe za zmanjšanje negativnih učinkov na astronomska opazovanja in raziskave po vsem svetu; POZDRAVLJA delo Odbora Združenih narodov za miroljubno rabo vesolja (COPUOS) v zvezi s tem;
10. PRIZNAVA tveganja zaradi nevarnosti vesoljskega vremena za vesoljsko infrastrukturo in storitve ter kritično zemeljsko infrastrukturo in SPODBUJA Komisijo, naj v sodelovanju z državami članicami in Evropsko vesoljsko agencijo še naprej razvija storitve v zvezi z vesoljskim vremenom, kot je določeno v uredbi o vesolju;
11. POUDARJA, da so frekvence, ki se uporabljajo za vesoljske storitve in vesoljske dejavnosti, omejen naravni vir in jih je treba uporabljati racionalno, učinkovito in gospodarno, ter SPODBUJA države članice, naj z upravljanjem licenciranja frekvenc podprejo pravično in trajnostno uporabo vesolja;
12. POZIVA države članice in Komisijo, naj še naprej izvajajo 21 prostovoljnih smernic za dolgoročno trajnostnost dejavnosti v vesolju; SPODBUJA Komisijo in visokega predstavnika, naj si skupaj z državami članicami prizadevata za usklajen pristop k doseganju učinkovitega izvajanja teh smernic, tudi v vesoljskem programu EU in ob spoštovanju pristoynosti držav članic, da bi dosegli dolgoročno trajnosten evropski pristop; MENI, da bi bilo treba ponovno oceniti sedanjo zahtevo po varni razgradnji satelitov 25 let po koncu življenjske dobe, ter POZIVA Komisijo, naj pripravi predloge za zahteve, o katerih bi države članice razpravljale, da bi dosegle trajnostnost, države članice in Evropska služba za zunanje delovanje pa bi jih lahko po potrebi posredovale ustreznim mednarodnim forumom;

13. SPODBUJA Komisijo, naj stori potrebne korake, da bo Unija po potrebi sprejela izjavo, da EU sprejema pravice in obveznosti iz sporazuma o reševanju, konvencije o odgovornosti in konvencije o registraciji v skladu s pogodbami in konvencijami Združenih narodov o vesolju;
 14. POZIVA Komisijo in države članice, naj si prizadevajo za globalno izvajanje smernic, iz katerih bi lahko izšla varna in trajnostna raba vesolja, v skladu z delom v okviru COPUOS in njegovih pododborov, ter PRIZNAVA, da je treba na večstranski ravni še naprej spodbujati ohranjanje varnosti, zaščite in trajnostnosti vesolja.
-